

NATO očima české veřejnosti – leden 2010

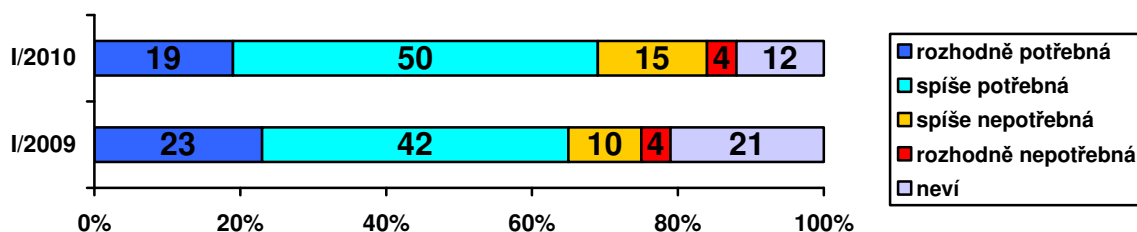
Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2010, v10-01</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>11. – 18. 1. 2010</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1074</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PM.150, PM.153</i>
Zveřejněno dne:	<i>26. února 2010</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

V rámci lednového výzkumu Naše společnost 2009 jsme respondentům položili několik otázek zaměřených na Severoatlantickou alianci (NATO). Šetření zjišťovalo, jak občané vnímají potřebnost existence této vojenskopolitické organizace v současné době a jak vidí její vliv na bezpečnost, stabilitu a mezinárodní vztahy.

V úvodu šetření předložilo respondentům otázku zaměřenou na to, jak občané hodnotí potřebnost existence NATO jako vojenskopolitického bloku v současné době.¹

Graf 1: Je NATO jako vojenskopolitická organizace potřebná v současné době?

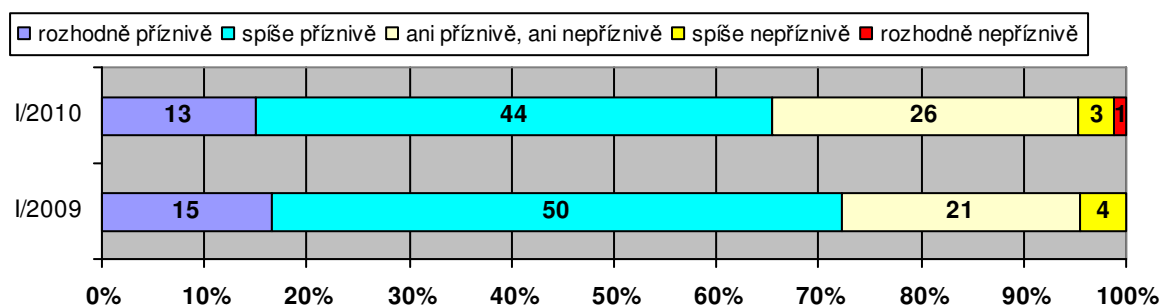
¹ Otázka: „Jak byste hodnotil potřebnost existence NATO jako vojenskopolitické organizace v současné době? Řekl byste, že je rozhodně potřebná, spíše potřebná, spíše nepotřebná, rozhodně nepotřebná.“

Z výsledku šetření vyplynulo, že více než dvoutřetinová většina české veřejnosti (69 %) považuje existenci NATO jako vojenskopolitické organizace v současné době za potřebnou, z toho 19 % „rozhodně“ a 50 % „spíše“. Opačný názor ve výzkumu vyjádřilo jen 19 % dotázaných, v tom 15 % soudí, že NATO je „spíše nepotřebné“ a 4 % jeho existenci označilo za „rozhodně nepotřebnou“. Zbývajících 12 % respondentů nemá v otázce potřeby či nepotřeby existence NATO v současné době vytvořen jednoznačný názor. Oproti minulému šetření z ledna 2009 obě názorové skupiny mírně posílily na úkor podílu nerozhodnutých.

Podrobnější analýza ukázala, že za potřebné NATO označují zejména lidé, kteří jsou zároveň spokojeni s tím, že ČR je jeho členem.² Častěji tento názor vyjadřují muži, lidé s maturitním či vysokoškolským vzděláním, respondenti s dobrou životní úrovní, voliči ODS nebo TOP 09 a lidé, kteří se na pravolevé politické škále řadí napravo od středu. Opačný názor, že NATO je nepotřebné, vyjadřují především nespokojení s členstvím ČR v něm, přičemž ve zvýšené míře šlo o lidi starší 60 let, vyučené bez maturity, respondenty se špatnou životní úrovní, příznivce KSČM nebo nevoliče a ty, kdo se hlásí k levici.

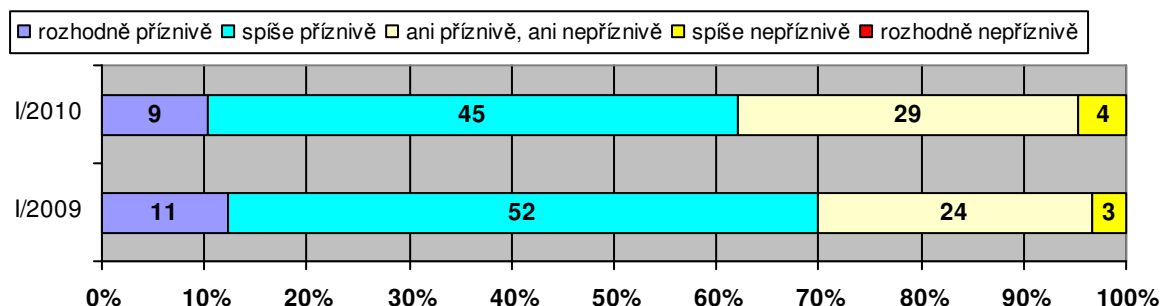
Další otázka se zabývala hodnocením některých dopadů existence a působení NATO z hlediska mezinárodní bezpečnosti, stability a vztahů uvnitř i navenek aliance.³

Graf 2a: Jak existence a jednání NATO působí na bezpečnost svých členů? (%)

Pozn.: Dopočet do 100 % k hodnotám uvedeným v grafu tvoří odpovědi „neví“.

Graf 2b: Jak existence a jednání NATO působí na vzájemné vztahy mezi členskými státy? (%)

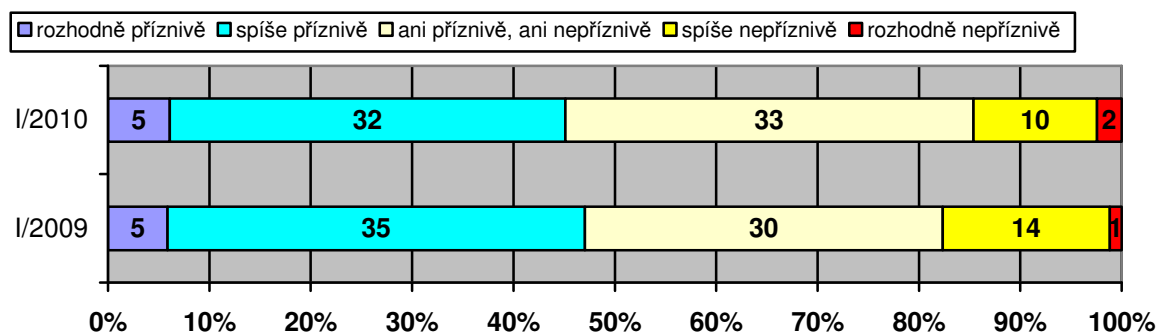

Pozn.: Dopočet do 100 % k hodnotám uvedeným v grafu tvoří odpovědi „neví“.

² Viz. zprávu CVVM „Občané o NATO a obraně země – leden 2010“ z 24. 2. 2010.

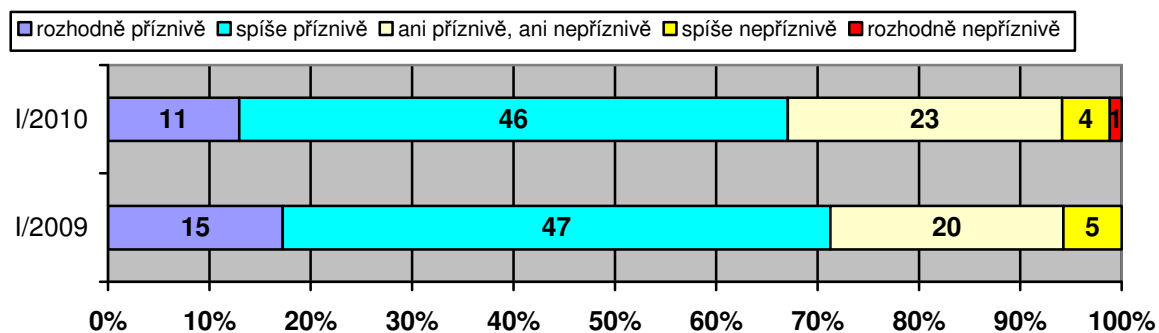
³ Otázka: „Jak příznivě či nepříznivě podle Vás existence a jednání NATO působí na a) bezpečnost svých členů, b) vzájemné vztahy mezi členskými státy, c) vztahy NATO a jeho členských států s jinými zeměmi, d) mír a stabilitu v euroatlantické oblasti, e) mír a stabilitu v jiných částech světa, f) řešení hrozby terorismu?“

Graf 2c: Jak existence a jednání NATO působí na vztahy NATO a jeho členských států s jinými zeměmi? (%)

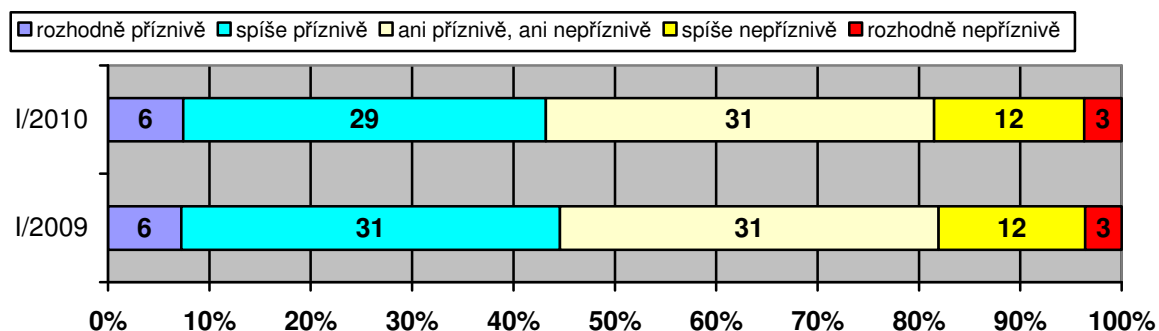
Pozn.: Dopočet do 100 % k hodnotám uvedeným v grafu tvoří odpovědi „neví“.

Graf 2d: Jak existence a jednání NATO působí na mír a stabilitu v euroatlantické oblasti? (%)

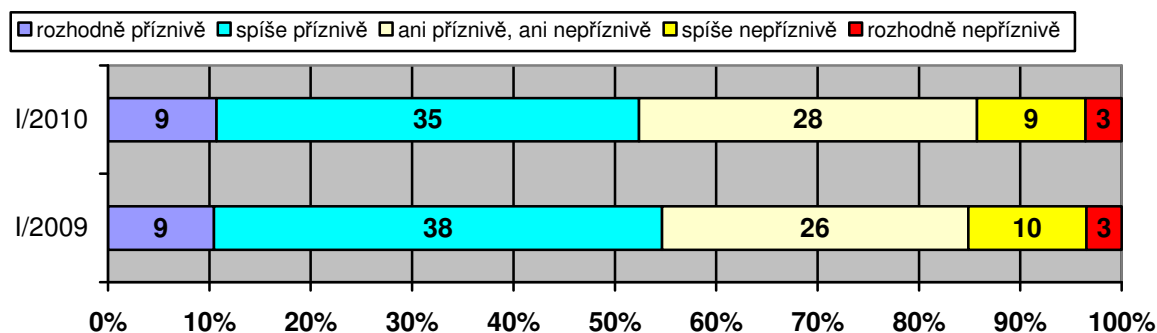
Pozn.: Dopočet do 100 % k hodnotám uvedeným v grafu tvoří odpovědi „neví“.

Graf 2e: Jak existence a jednání NATO působí na mír a stabilitu v jiných částech světa? (%)

Pozn.: Dopočet do 100 % k hodnotám uvedeným v grafu tvoří odpovědi „neví“.

Graf 2f: Jak existence a jednání NATO působí na řešení hrozby terorismu? (%)

Pozn.: Dopočet do 100 % k hodnotám uvedeným v grafu tvoří odpovědi „neví“.

Jak ukazují výsledky zachycené v grafech 2a až 2f, ve všech zkoumaných položkách čeští občané hodnotí působení NATO výrazně častěji příznivě než nepříznivě, přičemž zejména v otázce bezpečnosti členů NATO (57 % příznivě, 26 % ani příznivě, ani nepříznivě, 4 % nepříznivě), vzájemných vztahů mezi členskými státy (54 % příznivě, 29 % ani příznivě, ani nepříznivě, 4 % nepříznivě) a míru a stabilitu v euroatlantické oblasti (57 % příznivě, 23 % ani příznivě, ani nepříznivě, 5 % nepříznivě) pozitivní hodnocení tvoří absolutní většinu odpovědí. Jak ovšem ukazují údaje v grafech 2a, 2b a 2d, podíl příznivého hodnocení se od minulého roku u všech těchto položkách snížil.

Méně než polovina (44 %) příznivě hodnotí i působení NATO z hlediska řešení hrozby terorismu, což naopak nepříznivě vnímá 12 % Čechů. Relativně nejméně euforicky dotázaní pohlížejí na vliv působení NATO na jeho vztahy a vztahy jednotlivých členských států s jinými zeměmi (37 % „příznivý“, 12 % „nepříznivý“) a na mír a stabilitu v jiných částech světa (35 % „příznivý“, 15 % „nepříznivý“), ovšem i zde je převaha pozitivního hodnocení zřetelná, přičemž většina ostatních, kteří v těchto případech neshledávali působení NATO jako příznivé, se následně přiklání alespoň k neutrálnímu hodnocení. V lepším světle ve všech uvedených oblastech vidí působení NATO lidé, kteří považují jeho existenci za potřebnou a kteří jeví spokojenost nad tím, že Česká republika patří k jeho členům. Tomu v podstatě odpovídají i zjištěné sociodemografické diference, které prakticky kopírují diference zaregistrované u obou výše zmíněných otázek.